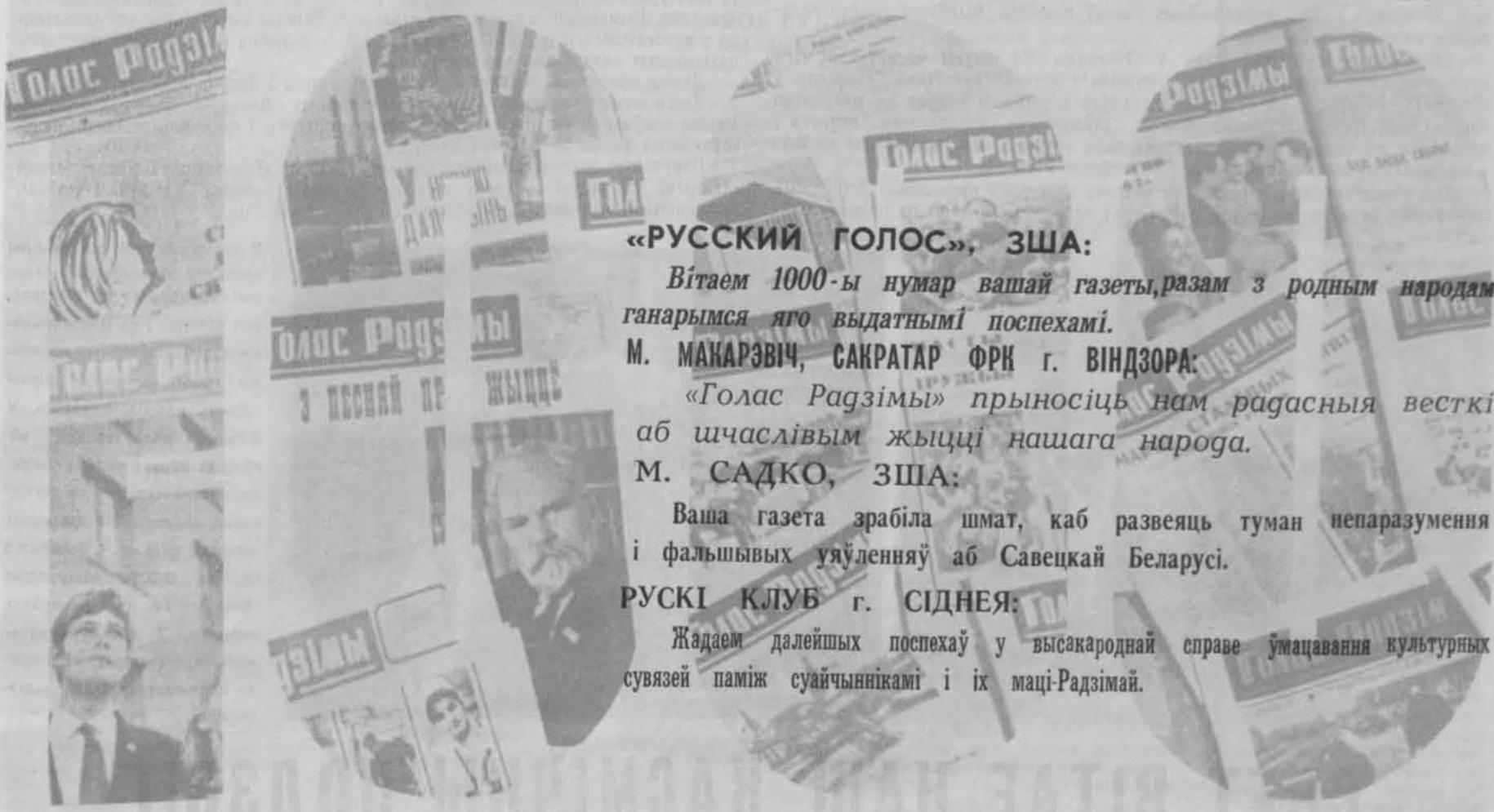

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ
З СУАЙЧЫНІКАМІ
ЗА РУБЯЖОМ
№ 43 Кастрычнік 1967 г.
(1000)
Год выдання 12-ы
Цана 2 кап.

«РУССКИЙ ГОЛОС», ЗША:

Вітаем 1000-ы нумар вашай газеты, разам з родным народам ганарымся яго выдатнымі поспехамі.

М. МАКАРЭВІЧ, САКРАТАР ФРК г. ВІНДЗОРА:

«Голас Радзімы» прыносіць нам радасныя весткі аб шчаслівым жыцці нашага народа.

М. САДКО, ЗША:

Ваша газета зрабіла шмат, каб развеець туман непаразумення і фальшывых уяўленняў аб Савецкай Беларусі.

РУСКІ КЛУБ г. СІДНЕЯ:

Жадаем далейшых поспехаў у высакароднай справе ўмацавання культурных сувязей паміж суайчыннікамі і іх маці-Радзімай.

СПРАВА, ЯКОЙ МЫ СЛУЖЫМ

Народы Савецкага Саюза разам з мільёнамі сяброў ва ўсім свеце рыхтуюцца ўрачыста адзначыць 50-годдзе Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Кожная новая вестка з краіны Саветаў аб пуску заводаў, электрастанцый, касмічных даследаваннях успрымаецца як дастойны падарунак вялікаму святу. І ў гэтыя радасныя дні выходзіць у свет 1000-ы нумар нашай газеты.

Больш дзесяці год таму назад у Мінску быў надрукаваны першы нумар газеты «Голас Радзімы». Адсюль ён павандраваў у далёкі свет: у Англію і Францыю, Бельгію і Заходнюю Германію, Злучаныя Штаты Амерыкі і Канаду, Аргенціну і Бразілію і шмат іншых краін. Усе, каму трапіла ў рукі газета, сустрэлі яе, як доўгачаканую вестку з Радзімы. Да гэтага часу нашы землякі чыталі прагрэсіўныя газеты, такія, як «Вестник», «Русский голос», «Родной голос» і іншыя. Выхад газет на рускай, украінскай, латышскай, эстонскай, літоўскай і беларускай мовах быў успрыняты нашымі землякамі як клопаты аб іх Радзіму. Гэтая падзея радасна ўсхвалявала суайчыннікаў за мяжой. У рэдакцыю пачалі прыходзіць пісьмы: «Высылайце газету», і просьбы: «Раскажыце пра родную вёску, мястэчка, горад», «Дапамажыце адшукаць родных».

Па тых пытаннях, якія ў той час задавалі рэдакцыі, мы адчувалі, што шмат нашых землякоў ашуканы і застрашаны варажой прапаганды. Але з выходам кожнага новага нумара газеты хлусня лопалася, як мыльняныя бурбалкі. З нумара ў нумар газета расказвала праўду адарваным ад Радзімы людзям, выкрывала паклёпнікаў.

Паспяхова выконваць гэтую пачэсную задачу нам дае магчымасць перш за ўсё наша цудоўная рэчаіснасць. Эканамічнае, грамадскае і палітычнае жыццё ў краіне з кожным годам паляпшаецца і дае нам матэрыялы, якія радуюць нашых чытачоў, закінутых на чужыну.

За дзесяць мінулых год у свеце адбылося шмат змен. Дзесяткі тысяч турыстаў, у тым ліку і нашы землякі, убачылі сваімі вачыма, чаго дасягнуў савецкі народ за гады Савецкай улады пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі. Пісьмы землякоў і артыкулы, надрукаваныя на старонках газеты, з цікавасцю чытаюць нашы сябры.

Цяпер нават больш-менш спрытныя паклёпнікі за мяжой вымушаны перад наступленнем праўды змяніць сваю тактыку і хлусіць больш тонка. І толькі бяздарныя балбатунны працягваюць паўтараць старыя байкі аб «галечы», «нястачы», «забароне роднай мовы» і г. д. Яны ніяк не мо-

гуць уцяміць, што цяпер, на 50-м годзе Савецкай улады, нашых землякоў не напалохаеш ніякімі жахамі і выдумкамі аб метрываласці Савецкай улады. Старое пакаленне эмігрантаў памятае, як на другі дзень рэвалюцыі 1917 года ў Расіі «прарокі» запэўнялі грамадскасць, што Савецкая ўлада вось-вось рухне. Ішлі гады. Савецкая ўлада ўмацоўвалася, а «прарокі» дзяўблі сваё: яшчэ год, яшчэ два. Потым моц Савецкай улады рашылі выпрабаваць гітлераўцы. А скончылася тым, што ўзброеныя сілы, створаныя Савецкай уладай, пахавалі «новы парадок» і вызвалілі народы Еўропы з гітлераўскай турмы.

Пасля вайны збегшыя за мяжу актыўныя памагатыя акупантаў спрабавалі паўтараць

байкі нядобрай памяці «прарокаў». Яны са скурры вылузваліся, каб паказаць сябе гэтакімі «пакутнікамі» за народ.

Пры дапамозе жывых сведкаў іх здрады і архіўных дакументаў газета на сваіх старонках паказала, як гэтыя людзі ў час гітлераўскай акупацыі «служылі» народу.

Сёлетняя выстаўка ў Манрэалі і Дзень Беларусі на «ЭКСПО-67» канчаткова развеелі хлусню паклёпнікаў. Сярод газет, якія куплялі наведвальнікі савецкага павільёна, была і газета «Голас Радзімы».

Яны прыязджалі з Італіі — выхавальніца Ніна Гельфі, Джані Мастраматэа і Андрэа Спіноні. Дадому разам з сувенірамі, альбомамі, кнігамі яны павезлі нумары газеты «Голас Радзімы», у якіх расказвалася аб адпачынку дзяцей землякоў у п'янерскім лагеры Крыжоўка пад Мінскам.

Яна многа год пры дапамозе шырокага актыву расказвала сваім чытачам тое, што яны ўбачылі на «ЭКСПО-67». Газета і надалей разам са сваім шырокім актывам як у краіне, так і за мяжой будзе працягваць працу на ніве ўмацавання і пашырэння культурных сувязей з Радзімай.

Справа, якой мы служым, — высакародная і пачэсная. Яна не прыносіць шкоды краінам, у якіх жывуць нашы землякі. Наадварот, яна спрыяе яшчэ большаму разуменню і дружбе паміж народамі.

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ВЕНЕРА!

УПЕРШЫНЮ СВЕТ ЧУЕ СИГНАЛЫ З ДАЛЁКАЙ ПЛАНЕТЫ
НОВАЯ ПЕРАМОГА САВЕЦКАЙ НАВУКІ І ТЭХНІКІ

18 кастрычніка 1967 года савецкая аўтаматычная станцыя «Венера-4», прайшоўшы адлегласць каля 350 мільёнаў кіламетраў, дасягнула планеты Венера.

На працягу 4-месячнага палёту станцыя дазволіла атрымаць новыя шматлікія даныя аб фізічных уласцівасцях касмічнай прасторы.

Пры падлёце да планеты Венера станцыя зафіксавала адсутнасць прыкметнага магнітнага поля і радыяцыйных паясоў планеты. Выяўлена слабая вадародная карона.

18 кастрычніка 1967 года ў 7 гадзін 34 минуты маскоўскага часу аўтаматычная станцыя «Венера-4» увайшла з другой касмічнай скорасцю ў атмасферу Венеры, і ад станцыі аддзяліўся спускаемы апарат — навуковая лабараторыя. Пасля электрадынамічнага тармажэння спускаемага апарата ў атмасферу планеты аўтаматычна спрацавала спецыяльная парашутная сістэма і ён працягваў плаўнае зніжэнне ў атмасферу Венеры.

Навуковыя прыборы спускаемага апарата праводзілі няспынным устойлівым вымярэнні і перадачу на Зямлю параметраў атмасферы Венеры на працягу паў-

тара гадзін на адлегласці 25 кіламетраў.

Апарат апусціўся на паверхню планеты, даставіўшы другі вымпел з адбіткам Герба Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Праводзіліся замеры ціску, шчыльнасці, тэмпературы і хімічнага саставу атмасферы Венеры.

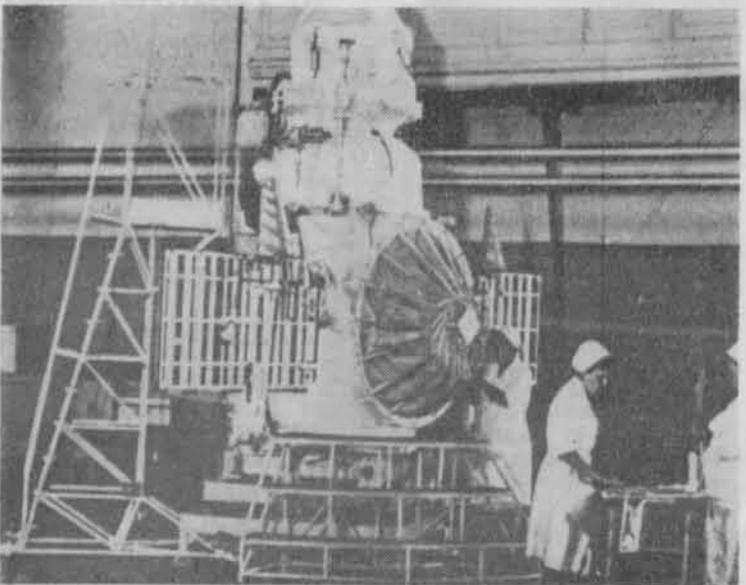
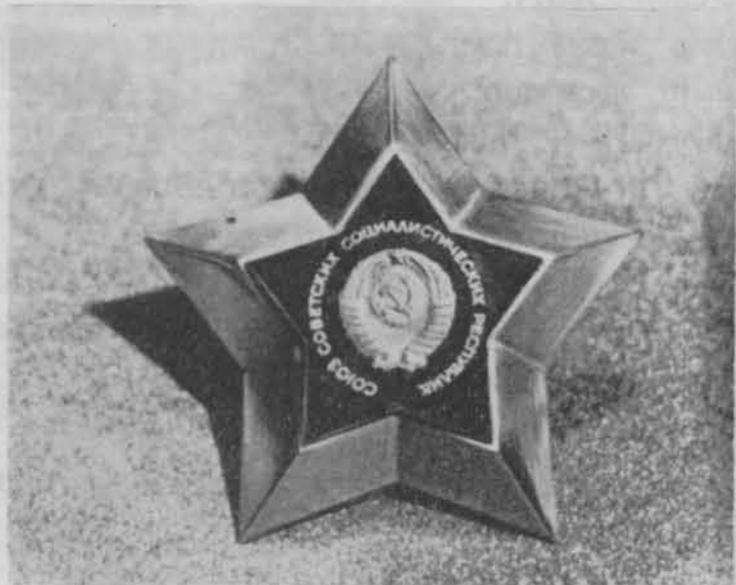
На працягласці ўчастка вымярэння тэмпература атмасферы змянялася ад 40 да 280 градусаў Цэльсія, атмасферны ціск — ад 1 да велічыні парадку 15 атмасфер. Вымярэнні паказалі, што атмасфера Венеры амаль поўнасцю складаецца з вуглекіслага газу; кісларод і пара вады складаюць каля паўтара працэнта, прыкметных следоў азоту не выяўлена.

Даныя навуковых вымярэнняў апрацоўваюцца і будуць апублікаваны.

Такім чынам, савецкая аўтаматычная станцыя «Венера-4» упершыню ажыццявіла плаўны спуск і пасадку на паверхню планеты і дазволіла атрымаць каштоўнейшыя даныя аб планеце Венера.

Навуковыя даследаванні, выкананыя савецкай аўтаматычнай міжпланетнай станцыяй «Венера-4», — новая выдатная перамога савецкай навукі і тэхнікі, важнейшы этап у даследаванні планет Сонечнай сістэмы.

У дзень пасадкі на Венеры савецкай аўтаматычнай станцыі «Венера-4» у кінатэатрах сталіцы і па Цэнтральнаму тэлебачанню быў паказаны новы каляровы фільм «Дзень добры, Венера!». У фільме расказваецца аб падрыхтоўцы і палёце міжпланетнай станцыі да загадкавай планеты. На здымках: кадры з фільма. 1. Вымпел з Гербам СССР, дастаўлены «Венерай-4» на паверхню планеты, 2. Абшыўка аўтаматычнай станцыі «Венера-4» цеплаізаляцыйным матэрыялам.

СВЕТ ВІТАЕ НАШ КАСМІЧНЫ ПОДЗВІГ

ЗАРУБЕЖНЫ ДРУК АБ ПАСПЯХОМ ПАЛЁЦЕ САВЕЦКАЙ СТАНЦЫІ «ВЕНЕРА-4»

ВАРШАВА. Газета «Жолінеж вальносці» ў каментарыі «Ад залпа «Аўроры» да палёту на Венеру» піша: поспехі такога маштабу, як запуск 10 год назад першага штучнага спадарожніка Зямлі або цяперашняга пасадка на Венеры аўтаматычнай станцыі, былі б немагчымымі без нябачнага ў гісторыі развіцця прамысловасці і тэхнікі, навукі і асветы, якімі можа ганарыцца савецкае грамадства за мінулыя паўстагоддзі. Пасадка савецкай станцыі на Венеру з'яўляецца цудоўным завяршэннем пачатага гістарычным выбухам «Аўроры» паўстагоддзя напружанай самаадданай працы савецкіх народаў, якімі кіруе КПСС і мучэнне марксізма-ленінізма.

ПАРЫЖ. Пасадка на Венеру савецкай аўтаматычнай ракетнай станцыі «Венера-4» — «найбольш выдатны подзвіг па сваіх тэхнічных і навуковых выніках», — піша ў рэдакцыйным артыкуле французская газета «Монд». Гэта дасягненне — «вельмі важны этап у заваяванні космасу».

«Злучаныя Штаты», — указвае газета, — выходзяць пераможанымі са спадарожніцтва савецкай станцыі з іх караблём «Марынер-5».

ВАШЫНГТОН. «Людзі сёння ведаюць, што Савецкі Саюз, па сціпых падліках, на шэсць год аперэдыў Злучаныя Штаты ў галіне міжпланетных палётаў», — піша газета «Вашынгтон іўнінг стар».

БОН. Заходнегерманскія вучоныя выказваюць сваё захапленне новай вялікай перамогай савецкай навукі і тэхнікі.

«Прашу перадаць савецкім вучоным сардэчныя віншаванні ў сувязі з яшчэ адным найвялікшым тэхнічным дасягненнем — палётам і пасадкай на паверхню планеты Венера міжпланетнай аўтаматычнай станцыі «Венера-4», — заявіў карэспандэнт ТАСС дырэктар абсерваторыі ў Гамбургу прафесар Травінг. Ён назваў перадачу савецкай аўтаматычнай станцыяй навуковых даных «эпахальнай падзеяй».

БУХАРЭСТ. Член-карэспандэнт Акадэміі навук Сацыялістычнай Рэспублікі Румыніі, дырэктар Бухарэскай абсерваторыі Канстанцін Дрымба заявіў:

— Поспех касмічнага карабля «Венера-4» — цудоўны падарунак напярэдадні 50-годдзя Вялікага Кастрычніка. Гэты поспех трэба разглядаць, як дасягненне ўсяго савецкага народа, перадавой савецкай навукі і тэхнікі, Кастрычніцкай рэвалюцыя адкрыла сапраўды неабмежаваныя магчымасці для ўсебаковага развіцця новага, сацыялістычнага грамадства. Яна паставіла на парадак дня пераход да грамадства без пакут і войнаў, дзе людзі будуць разам працаваць дзеля ўсяго чалавецтва, аб чым маглі

толькі марыць лепшыя мысліцелі мінулага. Шчыра радуецца савецкай перамозе ў космасе!

НЬЮ-ЁРК. Вядомы амерыканскі астраном, дырэктар Хейдэнскага планетарыя ў Нью-Йорку д-р Томас Нікалсан заявіў: «Каласальнейшае навуковае дасягненне, якое павінна выклікаць радасць усяго чалавецтва і з якім чалавецтва павінна павіншаваць аўтараў гэтага поспеху. Гэта — сапраўды гістарычная падзея».

ЛОНДАН. Дырэктар радыёастранамічнай абсерваторыі ў Джодрэл-Бэнк Бернард Ловел наладзіў прэс-канферэнцыю, на якой каменціраваў атрыманыя з Масквы паведамленні адносна вынікаў палёту аўтаматычнай станцыі «Венера-4».

Ловел сказаў: «Гэтыя вынікі нельга назваць інакш, як здзіўляючымі. Ён адзначыў, што інфармацыя з «Венеры-4» пацвердзіла меркаванне, што Венера не мае ні магнітнага поля, ні пояса радыяцыі і што атмасфера там складаецца амаль цалкам з вуглекіслага газу.

На думку Ловела, «самае цікавае — гэта дыяпазон тэмператур».

«Агульнае ўражанне такое, — заявіў Ловел, — што рускія дабіліся 100-працэнтнага поспеху ў выкананні задачы, якую яны сабе паставілі».

Нашы перспектывы

У 1968 годзе выпрацоўка электраэнергіі ў Беларусі дасягне 11,7 мільярда кілават-гадзін; 50 нафтавых шчылін будуць няспынна пампаваць на паверхню палескую нафту; рэспубліка дасць краіне 79 тысяч трактараў, 28 тысяч металарэзных станкоў. На наступны год на адукацыю, ахову здароўя, сацыяльнае забеспячэнне і іншыя выплаты і льготы дзяржава выдаткуе на 160 мільёнаў рублёў больш, чым сёлета.

Такія перспектывы наступнага года нашай пяцігодкі. Яны абмяркоўваліся на другой сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР сёмага склікання, якая адбылася ў Мінску 18—19 кастрычніка.

Сесія прыняла законы: аб

Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1968 год і планах развіцця народнай гаспадаркі БССР на 1969 і 1970 гады, аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1968 год і іншыя. Дэпутаты разгледзелі пытанне аб рабоце спажывецкай кааперацыі рэспублікі па абслугоўванню сельскага насельніцтва, выбралі Вярхоўны суд Беларускай ССР, зацвердзілі Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

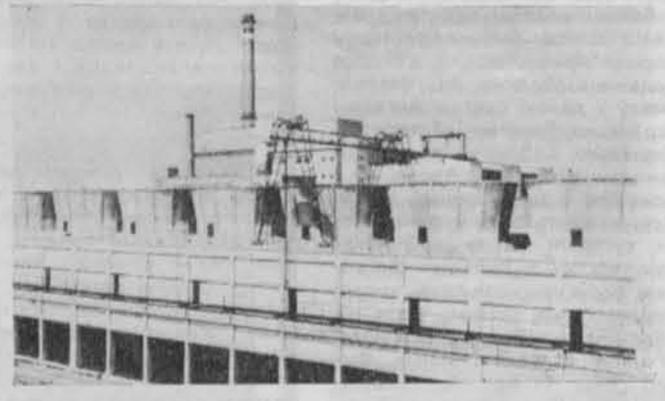
Удастоены вышэйшай узнагароды

Урачыстыя сходы, прысвечаныя ўручэнню ордэна Леніна, адбыліся ў двух абласных цэнтрах рэспублікі — Гродна і Магілёве. Гэтай вышэйшай узнагароды краіны

вобласці ўдастоены за актыўны ўдзел у партызанскім руху, мужнасць і гераізм, праяўленыя ў барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны, і поспехі, дасягнутыя ў аднаўленні і развіцці народнай гаспадаркі.

Юбілей інстытута

Адзначыў 30-гадовы юбілей Беларускі дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга інстытут фізічнай культуры. За гады свайго існавання інстытут падрыхтаваў 3 576 высокакваліфікаваных спецыялістаў. Студэнты і выхаванцы інстытута 13 раз заваёўвалі званні чэмпіёнаў і прызёраў Алімпійскіх гульняў, 24 разы — чэмпіёнаў свету і Еўропы, больш 60 разоў — чэмпіёнаў СССР.

У Яслаўскай Багуніцэ (Заходняя Славакія) будуюцца першая чэхаславацкая атамная электрастанцыя магутнасцю 150 тысяч кілават. Яна будуюцца пры садзеянні Савецкага Саюза. Станцыя будзе працаваць на абагачаным уране айчыннага месцанараджэння. На здымку: на АЭС «Багуніцэ».

Паважаны чытач! У кожным нумары нашай газеты на 3-й старонцы ты прывічы бачыць падборку інфармацый пад рубрыкай «Нашы карэспандэнты паведамляюць». Карэспандэнты газеты «Голас Радзімы» ёсць у кожным горадзе і ў многіх вёсках рэспублікі. Гэта настаўнікі, студэнты, журналісты, якія паведамляюць нам аб усім тым новым, цікавым, што адбываецца ў іх мясцінах, адказваюць на пытанні землякоў па просьбе нашай рэдакцыі. Сёння мы друкуем чарговую падборку інфармацый нашых карэспандэнтаў з розных куткоў Беларусі.

ВОЛЬГІН БОР

Каля вёскі Ісерна — невялікі хваёвы бор. Вясной тут на ўсе лады заліваюцца птушкі, у купчастых шапках дрэў купаюцца залацістыя промні сонца. Першыя маладыя дрэўцы ў гэтым боры некалі пасадзіла Вольга Капацэвіч. У жніўні 1923 года В. Капацэвіч ездзіла ў Маскву. Яна сустрэлася з У. І. Леніным, Н. К. Крупскай, К. Цэткін. Пазней была дэлегаткай Усебеларускага з'езду жанчын-актывістаў.

Зараз у калгасе імя Мічурына аграном працуе яе ўнучка Ганна, унук Мікалай — дырэктар школы, унукі Сяргей і Вольга — хлебаробы мясцовага калгаса.

У гады Вялікай Айчыннай вайны Вольгін бор стаў месцам збору народных месціўцаў. Мясцовыя камсамольцы арганізавалі атрад імя 14-ці слупкіх партызан, яго камандзірам стаў Мікалай Бялко. Слаўны шлях прайшоў атрад. Многа фашыстаў загінула ад куляў салдат. Дзейнічалі партызаны ў Слуцкім, Любанскім, Старобінскім раёнах. Беластвольныя бязоры над ракой Арэсай — сведкі апошняга гарачага бою мужных патрыётаў пад камандаваннем Мікалая Бялко. У сутычцы з ворагам загінуў партызанскі ваяк з вёскі Ісерна.

Пасля вызвалення родных мясцін ад гітлераўскіх захопнікаў многія ісернаўскія партызаны ўступілі ў рады Савецкай Арміі. Партызанскі кулямётчык

Іван Карака дайшоў з баямі да Берліна.

Закончылася вайна. Мірныя песні спявае цяпер Вольгін бор. Мірнай стваральнай працай займаюцца ісернаўскія хлебаробы. Яны свята шануюць памяць тых, хто ўсталёўваў Савецкую ўладу на гэтай зямлі, хто абараняў яе ў час фашысцкага нашэсця.

М. СЯУРУК.

Слуцкі раён.

РАБОЧАЯ ПЯЦІДЗЕНКА НА ВЕСЦЫ

У саўгасе і калгасе раёна разгарнулася падрыхтоўка да пераходу на пяцідзённую рабочую тыдзень.

У ходзе падрыхтоўчых работ кіраўнікі гаспадарак, эканамісты, планавікі і спецыялісты сельскай гаспадаркі складалі планы пераводу работнікаў сельскай гаспадаркі на рабочую пяцідзёнку, якія прадуладжваюць захаванне існуючых штатаў, фонду зароботнай платы, тарифных акладаў, навучанне рабочых і калгаснікаў сумесным прафесіям, паліпашэнне работ транспарту, дзіцячых дашкольных устаноў і г. д.

Два свабодныя дні ў тыдзень створаць магчымасць для далейшага павышэння кваліфікацыі і культурнага ўзроўню працаўнікоў сельскай гаспадаркі.

М. БУТЭЛІН,

Касцюковіцкі раён.

ПУЦЕУКІ ЗА КОШТ КАЛГАСА

У арцелі «Маладая гвардыя» значныя сродкі выдзяляюцца для адпачынку і лячэння хлебарабаў. Сёлета ў санаторыях і дамах адпачынку пабывала 16 калгаснікаў. На беразе Чорнага мора папраўлялі сваё зда-

роўе даяркі Любоў Зіновік і Ніна Шудрык і звенявая Вольга Міхнавец. А калгаснікі Андрэй Лагодзіч, Васіль Гулюк і Аляксей Гліннік зрабілі гурыскае падарожжа на гарадах Прыбалтыкі. Пуцёўкі, як правіла, набывае калгас, і толькі ў асобных выпадках той, хто збіраецца ў адпачынак, даплачвае невялікую суму грошай (не больш 30 працэнтаў).

А. ШВАБ.

Іванаўскі раён.

ХЛЕБАРОб КУПЛЯЕ АўТАМАШЫНУ

З кожным годам паліпашаецца дабрабыт калгаснікаў сельгасарцелі «Расія» Дзяржынскага раёна. За апошні час тут узведзена многа дамоў, над якімі ўзвышаюцца антэны тэлевізараў. Многія хлебаробы маюць у асабістым карыстанні матацыклы, веласіпеды. А нядаўна калгаснік Уладзімір Барысевіч купіў легкавую аўтамашыну «Масквіч».

У. КУКСО.

ШКОЛЬНЫЯ СТАЛОВЫЯ

У Кайшоўскай васьмігадовай школе адкрыта сталовая. 140 вучняў штодзённа тут атрымліваюць абеды з трох блюдаў. Кошт абед 10—15 капеек. Сталовыя адкрыты пры Жухавіцкай, Запольскай, Котаўскай, Мірскай, Карэліцкай і іншых школах.

П. САЧЫЎКА.

ЕСЦЬ УСЁ, КАБ ЖЫЦЬ ШЧАСЛІВА

У вёсцы Чарнакі Камянецкага раёна ў невялікім утульным доміку жыве Аляксей Афанасьевіч МАЦКОВІЧ. У родную вёску ён вярнуўся з Аргенціны ў 1955 годзе. Гасцінна сустрэлі яго ў родных Чарнаках. У мясцовым калгасе яму прапанавалі работу брыгадзіра палівадчай брыгады, а жонка, Соф'я Рыгораўна, стала звенявой па ільну. Нядаўна карэспандэнт «Голасу Радзімы» пабываў у А. Мацковіча, гутарыў з ім. Вось што расказаў Аляксей Афанасьевіч.

За гады жыцця на Радзіме я добра зразумеў, што значыць наша родная Савецкая ўлада, што значыць Камуністычная партыя. Членам яе я з'яўляюся ўжо чатыры гады.

Зараз я намеснік старшыні калгаса «Новы шлях». Мне даручан вялікі і адказны ўчастак — кірую ўсёй калгаснай жыллагадоўляй. Фермы маюць тысячу галоў буйной рагатай жывёлы і 800 галоў свіней. Абслугоўваюць усю грамадскую жылёў 60 чалавек. У калгасе ўсё шырэй укараняецца механізацыя. На свінаферме, напрыклад, створан кармацэх, у двух кароўніках устанавілі электрадаільныя апараты.

Агульны даход калгаса ў гэтым годзе склаў больш 500 тысяч рублёў і большую частку гэтай сумы прынясе жыллагадоўля. Зарабляюць нашы даяркі па 90, 100, 120 рублёў у месяц. Гэта акрамя таго, што яны атрымліваюць на прапаздзень абыжжа, бульбу і іншыя прадукты.

Вялікі ўздэм пануе ў гэтыя дні ў нашым калгасе. Людзі хочуць парадаваць Радзіму высокімі вынікамі сваёй працы, выканаць свае абавязальствы. Здымем добры ўраджай бульбы — па 186 цэнтнераў з гектара. Расшырылі мы пасяўныя плошчы пад азімыя і яравыя культуры. Вялікую дапамогу аказвае дзяржава ў асушэнні балот. За апошнія некалькі год іх асушана амаль семсот гектараў. Дзяржава затраціла на меліярацыйныя работы больш ста тысяч рублёў.

Есць у нас добрая лазня, медыцынскі пункт, тры школы, клубы, бібліятэкі. У многіх дамах маюцца тэлевізары, радыёпрыёмнікі.

Мы з жонкай часта гасцюем у Мінску ў сваіх дзяцей, іх у нас трое. Бачым, што жывуць яны таксама добра, як і мы, як і тысячы іншых савецкіх сямей. І ўсё гэта дзякуючы Савецкай уладзе, пяцідзённягоддзе якой увесць народ адзначае з вялікай урачыстасцю.

С. ЛІДЗІН.

1000 ГОЛАС РАДІМЫ

НАМ ПІШУЦЬ

Приветствуем выпуск 1000-ого номера вашей уважаемой газеты и шлем пожелания дальнейших успехов. Одновременно примите наши сердечные поздравления всем вам в день пятидесятилетия Советской власти. Мы гордимся вместе с родным народом его удивительными успехами. Да будет мир и счастье на земле!

Редакция и администрация газеты «Русский голос», США.

Федерация русских канадцев города Виндзора горячо приветствует и поздравляет редакционную коллегию и всех сотрудников нашей любимой газеты «Голас Радзімы» в день ее славного юбилея. Читатели газеты очень рады, что выход тысячного номера совпадает с великим праздником — 50-летием Октябрьской революции.

Мы, рожденные в Белоруссии, любим читать газету «Голас Радзімы», которая приносит нам радость вести о все улучшающейся жизни нашего героического, трудолюбивого и миролюбивого народа и процветании Белорусской республики.

Желаем вам больших успехов в вашей благородной деятельности.

М. МАКАРЕВИЧ, секретарь ФРК, г. Виндзора.

Канада.

Дорогие товарищи! От имени празления, членов и друзей Русского общественного клуба города Сиднея, читателей газеты «Голас Радзімы» поздравляю вас с выходом юбилейного — 1000-го номера.

Газету «Голас Радзімы» с большим интересом читают выходцы из Белоруссии. Она играет важную роль в ознакомлении соотечественников, проживающих на чужбине, с достижениями Советской Белоруссии. Поздравляя вас с этим знаменательным событием, мы желаем вам дальнейших успехов в благородном деле укрепления культурных связей между соотечественниками за рубежом и их матерью-Родиной.

П. КОНОНОВ, секретарь клуба и редактор журнала «Дружба», Австралия.

От имени членов Славянского общества поздравляем «Голас Радзімы» с выходом 1000-го номера вашей или, вернее, нашей газеты, которая прочно связывает земляков за рубежом с Родиной. Желаем успехов в вашей работе.

Поздравляем вас и с наступающим 50-летним юбилеем Великого Октября. Желаем белорусскому народу жить в мире и дружбе со всеми народами нашей планеты.

Правление Славянского общества, Англия.

Павел КОЛАСАУ, токарь-русельшчык Бабруйскага машына-будаўнічага заводу імя Леніна.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Вышел юбилейный, 1000, номер газеты «Голас Радзімы». Этому событию посвящена передовая статья «СПРАВА, ЯКОЙ МЫ СЛУЖИМ». Более десяти лет тому назад в Минске был напечатан первый номер «Голасу Радзімы». Отсюда он направился в Англию и Бельгию, Францию и Западную Германию, Соединенные Штаты и Канаду, Аргентину и Бразилию. Он понес правду о Стране Советов, долгожданную восточку с Родины тем, кто долгие месяцы и годы был злой судьбой оторван от нее. В то время многие соотечественники были обмануты и запуганы вражеской пропагандой. С выходом каждого нового номера клевета лопалась, как мыльные пузыри. Сейчас у газеты сотни друзей во многих странах мира. Они пишут нам письма, делятся мыслями, рассказывают о своих делах, во время посещения Родины заходят в редакцию. Газета ста-

ла близкой и необходимой соотечественникам на чужбине.

18 октября 1967 года советская автоматическая станция «Венера-4», пройдя расстояние около 350 миллионов километров, впервые осуществила плавный спуск и посадку на поверхность планеты Венера. На протяжении 4-месячного полета станция позволила получить новые многочисленные данные о физических свойствах космического пространства. Сведения, которые переданы с Венеры научной лабораторией, обрабатываются и будут опубликованы («ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ВЕНЕРА!»).

Мирон Наумчик, соотечественник из Канады, два месяца гостил в родной деревне Березно на Кобринщине. До этого он совершил увлекательное путешествие по стране — побывал в Москве, Ленинграде, Киеве, Сочи, Минске. Еще до поездки в Советский Союз М. Наумчик от жены и знакомых, побывавших здесь ранее,

слышал много хорошего о своей Родине. Однако увиденное превзошло все его ожидания. («ДАВАЙЦЕ ПАРАУНАЕМ»).

Такие же восторженные отзывы о жизни в Белоруссии мы слышали и от соотечественницы из Бельгии Марии Гонья-Горох и ее мужа Люсьена Гонья, гостивших в Могилеве. Всего три года не были они здесь, но и за этот короткий срок в городе выросли десятки жилых домов, строятся корпуса новых предприятий, в том числе крупнейший в Европе комбинат синтетического волокна лавсан. Люсьен Гонья — бельгиец, но он искренне полюбил нашу страну. Через год-два он снова собирается с семьей приехать в Советский Союз. Таким гостям мы всегда рады («ПРЫЯЗДЖАЙЦЕ ЯШЧЭ»).

Известный белорусский писатель Станислав Шушкевич выступает со статьей-воспоминаниями «СЛЯДАМІ МАЙГО МАЛЕНСТВА». Шушкевич вспоминает небольшую пригородную деревню Сенницу, где прошло несколько лет его детства. Он вспоминает церковь, корчму — центры прежней культурной жизни. Маленький домик на две комнаты, в од-

ной из которых учились дети, а в другой жила учительница. Такой была школа. Побывав в этой деревне недавно, С. Шушкевич не узнал ее. В Сеннице полная средняя и музыкальная школы. Перед праздником в дома колхозников придет газ. «Когда-то я мечтал о том, чтобы сесть за парту! — говорит автор. — Мои мечты сбылись при Советской власти. Недавно я читал своим землякам свои произведения. В школьной библиотеке видел свои книги».

В легендарном городе на Волге открыт величественный памятник-ансамбль бесстрашным воинам Сталинградской битвы. Родина-мать не забыла подвига своих защитников. «Памятник, который мы возводим героям, — сказал на торжественном митинге Л. И. Брежнев, — это не только произведение из мрамора, гранита или бронзы. Лучший памятник — это наши дела». Таким памятником является сегодня светлый и красивый город на Волге. Сегодня сюда приезжают туристы со всех концов земли. Все они восхищаются ратным и трудовым подвигом советских людей («КАМЕННЫ ЛЕТАПІС МУЖНА-СЦІ!»).

ДАВАЙЦЕ ПАРАЎНАЕМ

МАЯ пездка на Радзіму была цікавай і захаплячай. Яна пакінула ў мяне незабытае ўражанне. Цеплаходам «Аляксандр Пушкін» мы прыбылі ў Ленінград. Прыгажэй гэтага горада я не бачыў у сваім жыцці. У Маскве мы наведалі Крэмль, ускладзілі вінюк на магілу Невядомага салдата, пабылі ў Палацы а'эздаў. Праз некалькі дзён самалётам прыбылі ў горад-курорт Сочи. Тут прабылі два тыдні. У саветарых і дамах адпачынку лэчачы і праводзячы водныя рабочыя, служачыя, калгаснікі. Я бачыў цудоўныя гасцінцы, пансіянаты, сталовыя, магазіны. І гэта ўсе

таксама для працоўных. Ніколі мне не забыць прыгажуня-Мінска. Нам паказалі плошчы, праспекты, вуліцы, усю краіну з новымі мікрарайонамі. Я чуў ад жонкі, ад знаёмых, якія раней мяне пабывалі на Радзіме, што ў Беларусі, у Савецкім Саюзе адбыліся вялікія змены, што жыццё стала намянога лепшым і цікавейшым, чым было раней. Але ўбачанае пераўраўніжвала ўсе мае спадзяванні. У роднай вёсцы Беразно адбыліся адзідушныя змены. Яны бачны ўсюды. У новых будоўлях, у росце эканомікі, культуры. Змяніліся людзі. Яны калектывна працуюць, і такая праца прыносіць ім задавальненне. У іх аднесінах відзюцца згода і ўзямляна павага. Мне расказалі, што ў час вайны фашысцкія акупанты поўнацю знішчылі вёскі Наваосёлкі, Лука, спалілі многа дамоў у Шамятоўцы і Беразно. Усе гэтыя населеныя пункты сёння адбудаваны нанова. Толькі за апошнія гады ў Беразно ўзведзена 90 дамоў. Кожны год у вёсках спраўляюцца дзесяці наваосёлкаў. Некыя з плямёнікаў падлічылі, што ў розных раёнах Брэсцкай вобласці працуе 13 настаўнікаў, ураджэнцаў Беразно. Шэсць чалавек атрымалі адукацыю, сталі ўрачамі і фельдшчыкамі. Ні ў адным горадзе, ні ў адной вёсцы не бачыў я жабракоў. Моладзь уладкавана на работу, старыя атрымліваюць пенсіі.

У Савецкім Саюзе гасціць зараз зямляк з ЗША свяхчэнік Іван Міхайлавіч Тарасевіч. На здымку вы бачыце яго сярод сваякоў у роднай вёсцы Клешыні Шчучынскага раёна.

Рына ван КООТЭН адпачывала ў Крыжоўцы ў 1965 годзе. Аб тым, як ёй спадабаліся канікулы на зямлі яе маці, расказвае яна сама:

— Мой адпачынак у Крыжоўцы быў цудоўным. Сярод савецкіх піянераў я набыла добрых сяброў, разам з імі мы пелі многа песень. Аб усім гэтым я расказваю сваім сяброўкам па школе. Мая сям'я ў захапленні ад таго, як я направилася і добра выглядаю, і хоча, каб я зноў паехала на лета ў Савецкі Саюз. Зараз я выучаю рускую мову. У гэтым мне дапамагае мая мама. Я вельмі ўдзячна ўсім, хто аказаў нам такі добры прыём і ўдзяліў столькі ўвагі ў піянерскім лагэры. Надоўга застанецца незабытае ўражанне аб Беларусі і аб цудоўным горадзе Мінску.

Кожны год прыязджаюць у Беларусь дэлегацыі сяброў «Русского галасу» ЗША. На нашым здымку—адна з такіх груп у час наведвання Беларускага дзяўчага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна. Савецкая сістэма асветы заўсёды клікае вялікую цікавасць у замежных гасцей. Уважліва слухаюць земляроступленне прарэктара А. МАЛЫШАВА.

ПРЫЯЗДЖАЙЦЕ ЯШЧЭ!

Злаецца, зусім нядаўна прыязджаць да нас з Бельгіі сям'я Гонь-Гарох і мы сядзелі васьмь год у рэдакцыі, а з той пары мінула ўжо тры гады. Сялета Марыя і Люсьен зноў гасцілі ў сваякоў у Магілёве і вёсцы Заполле. Першае, што кінулася ў вочы, — гэта грандыёзнае будаўніцтва, якое вядзецца паўсюль. За тры гады ў Магілёве вырабілі дзесяткі новых жылых дамоў, будуецца новыя карпусы прапрадпрыемстваў, у тым ліку буйнейшы ў Еўропе камбінат сінтэтычнага валакна лаўсан. Вялікае ўражанне зрабіла на іх прамясловая выстаўка, дзе дэманстраваліся дасягненні індустрыяльнага Магілёва. І ў горадзе, і ў вёсцы, гавораць муж і жонка Гонь, з кожным годам паляпшаецца дабрабыт людзей.

— Мы ведаем, — пісаў Люсьен у Магілёўскай абласной газеце, — які шлях прайшла ваша краіна. Мы захаляемся поспехамі ў эканамічным і культурным развіцці СССР. У нас прынята называць гэтыя поспехі рускім цудам. Пяцідзесяцігоддзе Вялікай Кастрычніцкай

Урачысты момант ускладнення вінюку на магілы савецкіх байцоў — узельнікаў бельгійскага Супраціўлення — на могілках у Імбургу.

З зямлякамі, якія прыязджаюць у Мінск з-за рубяжа, сустракаюцца грамадскія дзеячы Беларусі, пісьменнікі, артысты. На здымку злева — вядомы беларускі паэт Максім ТАНК гутарыць з кіраўніком канадскай групы Стэнам ЛІНКЕВІЧАМ. Справа — нашы сябры з Федэрацыі рускіх канадцаў. Яны пазнаёміліся з Мінскам і яго славунасцамі, наведалі Беларускае аўтамабільнае завод у Жодзіна. Марыя ЛЕЖАБОКАВА (на першым плане) не расставалася з кінаапаратам і знясла на плёнку ўсё, што ёй спадабалася.

зрабіць яго самі, у волны ад работы час.

— Убачыўшы наш Крэмль, супрацоўнікі Савецкага пасольства аж ахулі, — з горадасцю ўспамінае Люсьен.

Многа краўдальных успамінаў увозіць з сабой у Бельгію Марыя: аб гасцінцы сваякоў і сяброў, аб прыгулях на снежных дзясцінах, аб наведанні Кургана бесмяротнасці ў Клічаве, куды яна з мужам прыехала, каб пакланіцца памяці загінуўшых землякоў.

— Перад ад'ездам з Магілёва я выступала па радыё, — гаворыць Марыя, — Усё добра атрымалася, а калі дайшло да апошніх слоў развітання — нічога не магу сказаць, плачу і ўсё. Так балюча было вымавіць словы: «Бывай, мая Беларусь, бывай, мая дарэгая Радзіма!».

Але Марыя і Люсьен не забудуць пакладзець Савецкі Саюз. Праз год-два яны зноў збіраюцца прыехаць у гэты сям'ей, з дачкой і зяцем, у госці на Радзіму Марыі, у краіну, якую так палюбіў Люсьен. Мы заўсёды рады такім гасцям. Сардэчна запрашаем на нашу зямлю!

С. КЛІМКОВІЧ.
На здымку: Люсьен ГОНЬЯ з дачкой Надзяй і гасцям у рэдакцыі, 1964 год.

НАША СВЯТА НА «ЭКСПО»

Віншую газету «Голас Радзімы» з трынаццатым юбілейным нумарам і жадаю ёй далейшых поспехаў на шляху служэння справе азнаямлення сучаснага чалавека з будаўніцтвам, побытам і культурнаю краінай, па якой яны сумуюць, як па родным гнязды. «Голас Радзімы» сапраўды зрабіў шмат, каб развясці туман непаразумення і фальшывых уяўленняў аб Савецкай Беларусі. Газета піша і аб рэабілітаваных людзях, не хавае праўды мінулага. Добра было б, калі б часам газета змяшчала гістарычныя артыкулы аб мінулым беларускага народа, а таксама больш матэрыялаў аб выдатных дзеячах далёкіх часоў, як

К. Каліноўскі, Ф. Скарына і г. д. Давядося пабываць на «ЭКСПО-67» у Манрэалі. Гэта было япрад у той дзень, калі БССР дэманстравала свае духоўныя і тэхнічныя дасягненні. Аглядала багатую выстаўку прастудзіўся, калі раніцай сніваў на плошчы Нацыял, і ўвечары не выступаву. Але за тое нас чарававу сваім магучым галасам Віктар Вудыч. Песня «Неман» у яго выкананні гучала гэтакім багаццем і сілай, што некатарыя пачалі параўноўваць яго з Шаліяніным. Усе глядачы былі захоплены і адчулі сапраўдную асаляду ад выканання артыстамі ансамбля танца гумарыстычнага танца з «Паўлінкі» Я. Купалы. Тут кожны рух і жэст Паўлінкі выдаваў іе іранічны падыход да засцяпковага шляхціча, а выканаўца ролі Адольфа Быкоўскага здолеў гэтак пераў-

выконваць і цэлыя сімфоніі, і лёгкую музыку, не гаворачы ўжо аб багатым народнага музычнага фальклору. Не прышлося, як вялікі БССР дэманстравала свае духоўныя і тэхнічныя дасягненні. Аглядала багатую выстаўку прастудзіўся, калі раніцай сніваў на плошчы Нацыял, і ўвечары не выступаву. Але за тое нас чарававу сваім магучым галасам Віктар Вудыч. Песня «Неман» у яго выкананні гучала гэтакім багаццем і сілай, што некатарыя пачалі параўноўваць яго з Шаліяніным. Усе глядачы былі захоплены і адчулі сапраўдную асаляду ад выканання артыстамі ансамбля танца гумарыстычнага танца з «Паўлінкі» Я. Купалы. Тут кожны рух і жэст Паўлінкі выдаваў іе іранічны падыход да засцяпковага шляхціча, а выканаўца ролі Адольфа Быкоўскага здолеў гэтак пераў-

НАМ ІШУЦЬ

многіх экраннах тэлевізараў. У перапынку адбылася вікторына — людзі адказвалі на англійску на 9 пытанняў на тэму: «Ці ведаеце вы Беларусь?». За лепшыя адказы даваліся прызы — цудоўныя фігуры зубра, баяцна, і за самы лепшы адказ жанчына атрымала першую прэмію — цудоўна вышытую беларускім арнамантам блузку. Усё гэта разам зрабіла Беларускае дзень на Манрэальскай выстаўцы незабытнымі і радасным. Присутныя канадцы, амерыканцы, беларускія канцэрты. Дай божа больш мець такіх нумароў у беларускіх канцэртах. Вельмі спадзяваліся і беларускія песні ў выкананні А. Саўчанкі, Т. Ніжнікавай, Т. Шышко і іншых. Усе яны заслужана выклікалі гучныя апладысменты. Родныя песні гучалі са сцэны тэатра павільёна СССР, трансміраваліся праз дзесяткі тэлевізараў ва ўсёх кутках планеты. Яны зусім не сур'ёзна і творчыя духуныя каштоўнасці беларускага народа, які здольны ішоць шмат чаго зрабіць, каб абагаціць сучасную светную скарбніцу культуры. Дык няхай і надалей жыць і творчыя духуныя каштоўнасці беларускага народа, які здольны ішоць шмат чаго зрабіць, каб абагаціць сучасную светную скарбніцу культуры. Дык няхай і надалей жыць і творчыя духуныя каштоўнасці беларускага народа, які здольны ішоць шмат чаго зрабіць, каб абагаціць сучасную светную скарбніцу культуры.

Гарача вітаем вас з памятнай датай у вашай патрыятычнай рабоце — з выхадам тысячага нумара «Голасу Радзімы». Няхай праўдзівае слова вашай газеты і надалей сграввае сэрцы далёкіх сучаснікаў, надае ім сілы, вучыць іх любіць зямлю сваіх бацькоў!

Сэрдачно поздравляем вас и читателей вашей газеты с выходом тысячного номера газеты «Голас Радзімы». Почти 12 лет газета «Голас Радзімы» несет соотечественникам, проживающим за рубежом, слово правды о жизни Белоруссии и всей нашей Советской Отчизны, тем самым способствуя делу мира и взаимопонимания между народами. Желаем вам, дорогие друзья, новых успехов в вашей благородной деятельности.

Таварыства і рэдакцыя газеты «Вісті з Украіны» віншуюць юбіляра, жадаюць плённай працы на карысць і радасць людзям.

Калектыву таварыства і рэдакцыі «Вісті з Украіны».

Уладзімір КАРЫЗНА
НА БАЦЬКАУШЧЫНЕ
 Ізноў я там,
 Дзе лозы па-над Пціччу —
 Жывыя струны.
 Памяці смыком
 Кранеш іх —
 І ўзарвае нямыю цішу
 Сярэбраны-вясельны гом:
 Раница...
 Раса...
 Сонца — меду міса...
 Да кветкі
 промнем
 цягнецца рука.
 І торба на плячах у пастушка—
 Нібы паседчанне,
 Што ён к лугам прыпісан...
 Ізноў я там,
 Дзе сад пры кожнай хаце
 Аглушаны вясчэрнім цягніком,
 Дзе белыя галовы многіх маці
 Абяззаны
 ад болю
 ручніком;
 Дзе ў Пцічы іржавыя з-пад ілу

Вайна ашчэрць зубы
 часцяком,
 Дзе брацкія прыбраныя магілы,
 Як баявыя ордэны,
 Вакол...
 — Дзень добры, дзядзька
 Сяня!
 Як там рыба!
 — Ды з-за работы выбрацца
 не мог...
 Я каля ног стала
 ледзь толькі клыбай,
 А гэты дзядзька
 быў
 ужо
 без ног...
 Ізноў я там,
 Дзе крылы вырастаюць,
 Дзе з арлом
 Кружу ля аблакоў,
 Дзе родных слоў
 маліна ў роце тae,
 Ізноў я там,
 Дзе крылы вырастаюць,
 Дзе з арлом
 Кружу ля аблакоў,
 Дзе родных слоў
 маліна ў роце тae,
 Дзе міла ўсё,
 Як ціхі дом бацькоў.

Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ
НЕ МАГУ БЕЗ ЦЯБЕ...
 Не магу без цябе,
 хоць з табой і не лёгка,
 Не жарок
 ясны дзень пацямяе...
 Не партэрт —
 а скразны, быццам
 воблака, локал,
 непакорны твой локал
 плыве па сцяне.
 Ні вачэй —
 да ўсмешкі вясёлае прагных...
 І ні вуснаў...
 Як хутка яны адцінілі!
 Толькі локал,
 бы воблака,
 ціха,
 і плаўна
 аддаляецца ў дымную даль
 ад зямлі.
 О, наўжо застануся і заўтра,
 як сёння,
 ў неспаконным пакоі
 адзін на адзін
 з безнадзейнай тугой
 па высокаму сонцу.

Ад натугі аж глухне трактар,
 А на скібах зямлі ўзаранай
 Светлы водбалскі успыхне
 раптам,
 Нібы промні рассыпаў ранак.
 Трактарыст усміхаецца
 шчыра,
 Камячок варухне ён глебы.
 Раптам здасца яму, што вырас
 Колае буйны ажно да неба.
 На хвілінку заплюшчыць
 вочы —
 Наплывае хвалямі жыта.
 Вечер лашчыць яго ахвотна.
 Па шчаце калоссем казыча...

Валерыі ЗАКОННІКАУ
НАЧНАЯ ЗМЕНА
 Поўня свеціцца свежым
 боханам.
 Млечны Шлях—ручнік
 разасланы.
 Як мядзведзі з лясной бярогі,
 Выплываюць з нізін туманы.
 Саладкім зодак напоўнены,
 Але дзе ім спрачацца з
 маторам.
 Раха стогне, аж страшна
 совам,
 Потым змоўкіе — вырвецца
 з бору.

Марк ЧАСГАРОВІЧ
БЫЎ ЧАС ТАКІ
 Быў час такі. Грымелі далі.
 Суровы разгараўся бой.
 Так мы часова адступалі,
 Нібы вясня перад зімой.
 Адцягвалі мы пад грукут
 Усё тужэй, як цеціва.
 Адыў канец такога лука
 Быў Сталінград,
 Другі — Масква.

КАМЕННЫ ЛЕТАПІС МУЖНАСЦІ

15 кастрычніка 1967 года ў легендарным горадзе на Волзе адбылося адкрыццё велічнага помніка-ансамбля бастрашымі вайнамі Сталінградскай бітвы. На ўрачыстасці ў горад-герой прыехалі кіраўнікі партыі і ўрада, выдатныя военачальнікі, удзельнікі Сталінградскай бітвы, дэлегацыя горад-герояў і крэпасці-героя Брэста.

Мы з хваляваннем ступілі на гэтую слаўную зямлю, дзе быў пакладзены пачатак канца панаванню нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У нашай памяці як ніколі ярка паўсталі грозныя дні мінулай вайны, дні, калі тлі, на волжскім беразе, да апошняга патрона, да апошняга гранаты мужа змагаліся супраць ворага сотні тысяч сыноў і дачок нашай шматнацыянальнай маці-Радзімы. Тут страляў па ворагу кожны дом, кожнае акно, кожны камень. Тут нашы воіны далі клятву: «Стаяць насмерць!» І яны выстаялі да канца.

Маці-Радзіма не забыла пра сваіх абаронцаў. На Мамаевым кургане, дзе быў адзін з апорных пунктаў нашай абароны, адкрыўся помнік бессмяротнай вайсковай славы савецкіх людзей.

Помнік-абеліск пачынаецца ў горадзе з праспекта, які носіць імя Ул. І. Леніна, уваходнай кампазіцыяй. Яе тэма—пачаць народна. Затым лясвіца вядзе ўверх да алеі пірамідальных таполяў, дзе знаходзіцца плошча «Стаяць насмерць». Яна адлюстроўвае цяжкі перыяд абароны Сталінграда. За скульптурай вайна-асілка, які нібы з Вялікай Волгі ўстае на абарону Радзімы, узвышаюцца сімвалічныя сцены-руіны горада. Нельга без хвалявання чытаць гэты каменны летапіс мужнасці і стойкасці нашатага народа. «За Волгай для нас зямлі няма», «Калі загіну, лічыце мяне камуністам», «Агеньчыкі ім, хлопцы, больш, каб не забывалі гады, чыя гэта вуліца, чый гэта дом. Сержант Паўлаў», «Пытанне: ці існуючы уважлівыя прычыны ўходу з

Мамаеў курган. Агульны выгляд помніка-ансамбля герояў бітвы на Волзе. Агульны выгляд помніка-ансамбля — калектыў скульптураў і архітэктараў на чале з народным мастаком СССР Я. Вучэцічам. Фота Н. СУРАЎЦАВА.

СЛЯДАМІ МАЙГО МАЛЕНСТВА...

Гэтымі днямі я зноў наведваю прыгарадную вёску Сenniцу. Тут прайшло некалькі год майго маленства, тут парабкаваў у ланскім двары мой бацька, тут у 1917 годзе я сустрэў дзень Вялікага Кастрычніка.

У тры бакі разбягаліся адгэтуль малісьці выбойстыя дарогі — на Мінск, на Койданаву і на Слуцк. У самым цэнтры вёскі засяродзіліся царква, карчма, вялізны будынак валаснога ўпраўлення і невялічкі домік пачатковай школы. Карчма мела звыш дзясці жылых і зведзкіх пакояў, велізарную павець-стадолу, у якой маглі ўкравіцца і коні, і падаводы. Мураваная царква мела шырокія брамы, высокія сцены, вялізную малітоўную залу. У будынку валаснога ўпраўлення адна толькі судавая зала магла змясціць звыш сотні чалавек. А вось школы... Школа мела сірочую долю. Гэта быў малюсенькі домік на два пакоі. У адным з іх, што меў тры акны, стаяла дзясці парт, вісела чорная дошка, ля яе стаяў невялічкі столік і крэсла. А ў другім пакоіку, крыху меншым, ён меў усяго два аконцы, жыла настаўніца.

Гэту добрую жанчыну памятае ўся ваколіца. Алімпіда Сонцава пачала тут працу ў канцы мінулага стагоддзя. У 1889 годзе бегла да яе вучыцца адну зіму Янка Купала. Гэта яна была перша настаўніца вялікага паэта, яна навучыла яго любіць сваю мову, свой народ, сваю Радзіму.

Маленькая школа была адзінай аж да шаснаццаці вёсак — Калядзіч, Карзіоўкі, Лошчы, Канючы і іншых паселічч. Памятаю, што ў 1921 годзе і я пачаў ад Алімпі Васільеўны першае слова навукі.

Якімі ж незапамінальнымі зрабіліся гэтыя мясяціны! Наўкол роўня асфальтаваныя дарогі. Я не знаходжу аніводнай хаты, аніводнай павеці, якія б мелі саламяныя стрэхі. Вялікія прысады, сады, кветнікі. Амаль над кожным домам тэлевізійная антэна.

Цяпер кожная вёска мае сваю пачатковую школу, а ў Сenniцы знаходзіцца поўная сярэдняя і музычная школа. Толькі ў Сenniцы навучаецца звыш 400 дзяцей.

На тым месцы, дзе стаяў убогі будынак, зняўся двухпавярховы гмах сярэдняй школы. Тут у адным з пакояў знаходзіцца невялічкі музей Янкі Купалы. Фотакопіі рукапісаў, здымкі, кнігі ляжыць у вітрынах. Яны расказваюць не толькі аб жыцці і творчасці народнага паэта, але і аб тым, якой была і якой стала наша Беларусь.

Бачу наўкол глыбокія канавы. У іх раскладзены сталёвыя трубы. Перад святам калгаснікі будуць мець газ. Уміраюць дымныя печы і пліты. Электрычнасць і газ прыйшлі ў кожную хату. Калгас імя Гастэль аб'яднаў сялян некалькіх вёсак. Многіх я ведаю з самага маленства.

У Шчытомерычах жыве сям'я Борнікаў. Прыгадаўся мне цяпер мой сябар Рыгор. У маленстве яго ударыла жараба капітом і ён аслеп. Бацькі Рыгора, быўшы панскія парабкі, не мелі магчымасці аж да рэвалюцыі лячыць свайго хлопчыка, і толькі пры Савецкай уладзе яму зрабілі аперацыю, і хлопчык зноў стаў бачыць.

Сярод цудоўных зарасляў стаіць у Сenniцы мураваны дом, які належыць сям'і Тарасевічаў. Праз адчыненае акно чуваць гукі раяля. Добра ведаю я дзеда Антона Тарасевіча. Гэта ж ён часта хадзіў у лыжавыя лапці з разбэранымі аначамі. Як шкада, што няма яго сярод жывых. Яго ўнукі, пэўна, і не здагадаваюцца, як горка і цяжка жылося дзеду Антону.

У сельскім магазіне я ўбачыў дзеда Алесь Карніловіча. Гэтага чалавека я знаў з даўніх год. Дзед Алесь дэкараў загадчыка магазіна за тое, што ён не прывёз лепшых він, што ён не дбае пра сваіх пакупнікоў. А хіба ж бачыў Алесь Карніловіч у старыя часы бутэльку шампанскага на сваім стале нават у найвялікшых святых?

Калісьці я марыў аб тым, каб мець магчымасць сесці за парту. Гэтыя мары збыліся пры Савецкай уладзе. Калісьці я марыў, каб мець магчымасць напісаць папроста вялікую праўду аб сваіх земляках, аб іх радасці і горы. Я рад, што гэтыя мары збыліся. Зусім надаўна я чытаў перад маймі землякамі свае творы. У школьнай бібліятэцы я ўбачыў свае кнігі, у школьных падручніках я ўбачыў свае вершы. Гэта маё вялікае шчасце. Я рад, што магу аб гэтым расказаць не толькі майм землякам у вёсцы, але і далёкім майм суайчыннікам.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ,
 пісьменнік.

У Віцебску адкрылася выстаўна-агляд вынаходніцтваў і рацыяналізатарскіх прапановаў, прысвечаная 50-годдзю Вялікага Кастрычніка. Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікае многатэмная электрамузычны інст. румент работы інжынера М. Прышчэлава. На здымку: мадэль гарадской тэлефоннай станцыі З. ПАРФЕНАВА дэманструе ігру на музычным інструменце. Фота Г. УСЛАМАВА.

К ТАЙНАМ ВЕНЕРЫ

Осуществлен важнейший этап в исследовании Венеры. Советская автоматическая станция «Венера-4» впервые осуществила плавный спуск и посадку на поверхность планеты. Венера — вторая планета Солнечной системы по расстоянию от Солнца. Ее среднее расстояние до Солнца — 108,2 миллиона километров, она совершает полный оборот вокруг него за 224,7 земных суток. Эта планета после Луны — самая ближайшая к Земле. Ее наименьшее расстояние от Земли — 38 миллионов километров, наибольшее — 261 миллион километров. В некотором отношении Венера родственна Земле: ее радиус, масса, средняя плотность незначительно отличаются от земных. По яркости она занимает среди светил третье место на нашем небе, уступая только Солнцу и Луне. В умеренных и экваториальных широтах Венера бывает видна только вечером, сразу после захода Солнца, или утром, в предрассветные часы. Поэтому ее часто называют «утренней» или «вечерней» звездой. Несомненно, Венера — одно из самых красивых светил на нашем небосводе. Незаром в древности она получила свое название по имени богини любви и красоты.

Венера — самая загадочная планета: плотная атмосфера, густой облачный слой полностью скрывают от нас ее поверхность. С Земли мы можем наблюдать только верхние слои ее аэрозольно-газовой оболочки. На диске Венеры почти не видно никаких деталей, лишь иногда некоторые наблюдатели отмечали появление диффузных темных пятен, а на фоторафиях в ультрафиолетовых лучах видны светлые области, располагающиеся широкими параллельными полосами. И те и другие образования скорее всего связаны с облачным слоем.

Что скрывается под ним, какова температура поверхности и давление атмосферы? Частичный ответ на эти вопросы получен лишь в последние годы. Даже период вращения Венеры окончательно не установлен. Различные исследователи получали самые разнообразные данные: от одного дня до 225 земных суток. Только благодаря радиолокационным экспериментам, проведенным в последние годы в СССР и в США, получили наиболее точный результат: 243 дня, причем направление вращения — «обратное» направлению обращения планеты вокруг Солнца. За время полного оборота Венеры вокруг Солнца она восходит и заходит на планете только два раза. Радиолокационные исследования показали также, что диэлектрическая постоянная поверхности планеты равняется трем или четырем. Это соответствует сухой песчаной или каменной почве.

Атмосфера Венеры была открыта великим русским ученым Михаилом Ломоносовым в 1761 году при наблюдении про-

хождения планеты по диску Солнца. Единственно надежно установленная составляющая атмосферы — углекислый газ. Это подтвердила сейчас и станция «Венера-4». Этого газа на Венере в десятки раз больше, чем на Земле. Кроме того, обнаружено незначительное количество кислорода и водяного пара. Кислород был найден в спектре Венеры еще несколькими советскими учеными Владимиром Прокофьевым и Ниной Петроной на Крымской обсерватории. Количество кислорода в атмосфере планеты составляет, вероятно, всего лишь 0,1 процента от его содержания в атмосфере Земли (это показала и «Венера-4»), а водяного пара в атмосфере Венеры в 30—100 раз меньше, чем на Земле. Давление на уровне облачного слоя планеты 100—600 миллибар, в подоблачной части планеты оно увеличивается, достигая около поверхности 15 атмосфер. Высота облачного слоя планеты — около 60 километров.

Было предложено два варианта объяснения столь высокой температуры. Сторонники первого считали, что если атмосфера планеты прозрачна на сантиметровых волнах, то эта температура относится к поверхности планеты. Сторонники второго варианта считали, что источник радионизлучения на сантиметровых волнах — мощная ионосфера. Однако при этом необходимо предположить высокую электронную концентрацию, что в настоящее время долго время считали, что физические условия на поверх-

ности Венеры и Земли не могут сильно различаться. Однако радиоастрономические исследования показали, что на сантиметровых волнах температура Венеры — около плюс 350 градусов.

не получает удовлетворительного объяснения. Советский астроном Аркадий Кузьмин и американский ученый Барри Кларк провели совместный эксперимент для проверки этих гипотез. Они считали, что если радионизлучение Венеры на сантиметровых волнах идет от поверхности, то оно должно быть поляризовано, что и подтвердилось. Таким образом, было установлено, что температура около поверхности планеты в противосоленочной точке достигает примерно +380 градусов, а в околополярных областях — примерно на 150 градусов ниже. При измерениях советской автоматической станции «Венера-4» температура в атмосфере Венеры изменялась от 40 до 280 граду-

сов Цельсия. Аркадий Кузьмин и Барри Кларк оценили также радиус самой Венеры без облачного покрова — 6069 километров с отклонением до 55 километров.

Для объяснения высокой температуры поверхности Венеры выдвинуто два механизма: парниковая модель и золотосферная. Согласно парниковой модели, солнечное излучение свободно проходит через атмосферу и нагревает поверхность планеты. Энергия же излучения самой поверхности задерживается нижними слоями атмосферы. Золотосферная модель предполагает, что поверхность нагревается за счет трения между мощными атмосферными течениями в нижних слоях атмосферы Венеры. Зона, располагается между поверхностью планеты и облачным слоем. Эти ветры поднимают с поверхности большое количество пыли, что делает золотосферу совершенно непрозрачной для солнечного излучения. По этой модели на Венере всегда темно, жарко, пыльно и ветрено.

Итак, наши данные о Венере до сих пор еще очень недостаточны. Повторно поэтому, насколько важны и интересны исследования Венеры, проводимые с помощью автоматических межпланетных станций.

Первая такая станция «Венера-1» была запущена в СССР в феврале 1961 года. В декабре 1962 года на расстоянии 41.000 километров от Венеры прошла американская станция «Маринер-2». В марте 1966 года советская автоматическая межпланетная станция «Венера-3» достигла планеты и достигла на ее поверхность вымпел с Гербом СССР.

В июне 1967 года к Венере были запущены советская «Венера-4» и американская «Маринер-5». Сейчас мы являемся свидетелями успешного завершения полета советской автоматической станции «Венера-4».

Самый совершенный межпланетный аппарат современности, созданный советскими учеными, конструкторами, инженерами, рабочими, за несколько часов дал человечеству о соседней планете больше информации, чем было получено за все предыдущие тысячелетия с того момента, когда люди впервые заинтересовались «утренней» звездой. Обработка информации, принятой за несколько часов, займет немало месяцев, а то и лет, потому что она уникальна в полном смысле этого слова.

Уникальна, как весь эксперимент, блестяще осуществленный советскими людьми.

АПН.

ВЕРНАЯ СПАДАРОЖНИЦА

Ці чулі нашы суайчыннікі за мяжой пра Міколу Абрамчыка? Не чулі? Не можа быць! Такі мажыны мужчына, адны акулеры і вусікі чаго варты. Да таго ж займае «пацэснае» месца ў гісторыі барацьбы беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў: марнаваў гебельсаўскія грошы на выданне «Раніцы», якая выходзіла ў час вайны ў Берліне. У яго яшчэ плямённік ёсць — двойчы цэзка — Мікола Абрамчык, які таксама ўпрыгожыў гэты ім'я ў галы гітлераўскай акупанты. З яго дапамогай на бягучы рахунак сям'і Абрамчыкаў, акрамя здрадніцтва, былі пакладзены забойства дзвюх і старых.

Ну што, не прыпамінаеце? Тады трэба яго прадставіць. Мікола Абрамчык, пол мужчыны, узрост 63 гады, вучыўся на агранома, але чамусьці называецца інжынерам, працуе ў Вер-галан, у прыгарадзе Парыжа. Як быццам усё... Не, галоўнае забылі — ён жа «прэзідэнт БНР».

А калі ёсць прэзідэнт, ёсць і прэзідэнтша, і рэзідэнцыя — уласны дом, і дзяржаўныя справы — імпрэзы, зборка грошай на талерачку, і паездкі за акіяны, і верныя сябры, якія, калі і прададуць, дык не менш чым за франк, марку або долар.

Карацей кажучы, усё па людску: прэзідэнт, уласны двор і інтрыгі. «Інтрыгі прэзідэнтскага двара» — так і называецца памфлет Леаніда Прокшы, новая кніжка нашай бібліятэчкі, якая ўжо восьм год з'яўляецца вернай спадарожніцай газеты «Голас Радзімы».

Дзесяткі брашур атрымалі за гэты час нашы чытачы. Дарэчы, некаторыя з іх, напрыклад, Аляксей Грыцук (Канада), Марыя Гарох (Бельгія), Лявон Якубовіч (Канада), Сямён Ермаковіч (ЗША), Надзея і Рыгор Мартынюкі (Канада), Мацей Райцаў (Англія), Яфім Цапко (Канада) і іншыя, былі аўтарамі многіх артыкулаў, фельетонаў і нават героямі асобных твораў.

У бібліятэчны газеты «Голас Радзімы», разнастайнай па тэматыцы, зместу і жанрах, за гэты час выступілі вядомыя беларускія пісьменнікі — Міхась Лынькоў, Пятрусь Броўка, Максім Танк, Янка Брыль, Раман Сабаленка, Макар Паслядовіч, Станіслаў Шушкевіч,

прафесар Ніна Каменская, доктар гістарычных навук Адам Залескі, кандыдат гістарычных навук Васіль Раманоўскі, літаратуразнаўца Анатоль Пётух, заслужаны дзеяч культуры БССР Аляксей Слесарэнка, рэмігрант Сяргей Афанасьёў, многія беларускія і рускія журналісты.

Некалькі кніжак бібліятэчкі раскаваюць аб тых, хто пасля доўгіх год разлукі наведаў Радзіму, сустрэўся з роднымі, убачыў сваю абноўленую Беларусь. «Сардэчныя сустрэчы, незабыўныя ўражанні» — названа адна з іх. «Лепш раз пабачыць...» — другая. Але не кожны суайчыннік мае магчымасць зрабіць такое падарожжа. У рэдакцыю прыходзяць дзесяткі пісьмаў, у якіх нашы землякі просяць раскаваць аб родных мясцінах, Мікалаю Дубінцу ў Бразілію, Аляксею Абрамовічу ў ЗША, Мірону Навумчыку ў Канаду, Аляксандры Шпакоўскай-Цібо ў Францыю, Фаму Скапцу ў Англію, Рыгору Паўлюскаму ў ЗША і іншым адрасавана брашура «Корреспондент выехал на место».

Бібліятэчка знаёміць нашых чытачоў з сённяшнім днём беларускага народа, з яго працоўнымі буднямі, дасягненнямі. І калі аўтар брашуры «У краі родных бяроз» Ул. Галушка, былы старшыня калгаса «17 верасня», што на Нясвіжчыне, вядзе нетаропкую гутарку аб лёсе сваіх аднавяскоўцаў, то Ул. Навішкі, кандыдат геаграфічных навук будзе сваю кніжку «Савецкая Беларусь сёння і заўтра» на лічбах, якія ствараюць пераканаўчую карціну нашага жыцця.

72 адказы на пытанні аб жыцці Савецкай краіны, змяшчаецца ў кніжцы «Что? Як? Почему?» Водгукі нашых чытачоў сведчаць аб тым, што яны з цікавасцю прачыталі адказы на пытанні: «Ці ёсць у СССР прывілеяваныя класы?», «Кодкі каштуе дыплом інжынера?», «На якой мове вучацца дзеці ў школах БССР?», «Што такое савецкія прафесіі?», «Як прызначаюцца пенсіі рэмігрантам?» — і многія іншыя.

Асобнае месца ў бібліятэцы займаюць выданні, якія выкрываюць беларускіх буржуазных нацыяналістаў. Аўтары брашур «Каледзінты», «След вядзе за мяжу», «Пад дзвюма добрымі каровамі», «Як ні круці...», «Дарога пад шкляны каўпак»

востра і дасціпна высмейваюць здраднікаў Радзімы, у мінулым гітлераўскіх паслугачоў, а зараз прыслужнікаў імперыялістаў.

«Брашуру «Предать забвенно? Никогда!» чытаў і перачытваў некалькі разоў, каб добра запомніць імяны катаў і здраднікаў беларускага народа. Усе мае сябры выказваюць гнеў і абурэнне», — піша І. Кулініч з ЗША.

Асабліва шмат добрых водгукі прыйшло ў рэдакцыю ў сувязі з выходам рэпертуарнага зборніка «Люблю наш край», у які ўвайшлі беларускія песні, старадаўнія і новыя, вершы, а таксама лірычнае апавяданне і сцэнка з жыцця землякоў-турыстаў.

«...Беларуская кніга і родная песня — адзіная радасць у маім жыцці ў Канадзе».

«Я хачу вам сказаць дзякуй за новую кніжачку «Люблю наш край», бо яна мяне развесяліла і многаму навучыла. Успамінаю «Журавінку» Р. Бардуліна, і ў самога слінікі цякуць. Многа добрага сабрана ў гэтай кніжцы, і напісана ўсё вельмі складна. А калі народ умее складна выказваць свае думкі, дык ён і добра складзе сваё жыццё».

«У апошнім часе атрымаў ад вас песеннік «Люблю наш край». Вельмі ўсім у Кліўлендзе спадабаўся змест гэтага песенніка».

Улічваючы пажаданні чытачоў, рэдакцыя мяркуе ў будучым годзе выдаць новы зборнік. Акрамя яго, рыхтуецца яшчэ некалькі кніжак. Аб сваім жыцці раскажа зямляк са Злучаных Штатаў Аляксей Савіцкі. Рэмігрантам, якія абаснаваліся ў Брэсце, будзе прысвечана брашура, якую рыхтуе Брэсцкае аддзяленне Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за мяжой. У Манрэалі, на «ЭКСПО-67», пабывалі прадстаўнікі Беларусі, там яны сустрэліся з нашымі землякамі. Гэта тэма таксама знойдзе адлюстраванне ў адной з кніжак бібліятэчкі. У рэдакцыйным партфелі ляжаць яшчэ матэрыялы аб партызанскім руху на Полаччыне і Лепельшчыне, аб творчасці Я. Купалы і Я. Коласа ў галы Вялькой Айчынай вайны.

Мы спадзяемся, што новыя выданні «Бібліятэчкі газеты «Голас Радзімы» спадабаюцца нашым чытачам.

У СВЕЦЕ МАРАК

На рэдкасць шматлікая і шматнацыянальная армія збіральнікаў марак. Філатэлія стала захапленнем мільёнаў, самым дэмакратычным і агульнадаступным відам збіральніцтва. Міжнародныя і нацыянальныя выстаўкі, шырокая перапіска філатэлістаў розных народаў зрабілі гэтае захапленне адным са сродкаў збліжэння людзей.

Маленькія маркі адкрываюць вялікае акно ў свет. Яны ў пэўнай ступені адлюстроўваюць гэты свет у мініяцюры, і невыпадкова ў «марачнай індустрыі» занята цяпер нямала таленавітых мастакоў і спецыялістаў-паліграфістаў.

«50 гадоў Кастрычніка» — так называецца Усесаюзная філатэлістычная выстаўка, якая адкрыта ў маскоўскім Політэхнічным музеі. Арганізатары — Усесаюзнае таварыства філатэлістаў і Міністэрства сувязі СССР многае зрабілі для яе поспеху, для папулярызацыі савецкай філатэліі.

Клубы філатэлістаў і асобныя збіральнікі з 47 гарадоў СССР, а таксама філатэлісты іншых сацыялістычных краін прыслалі ў Маскву каля ста тысяч марак, аб'яднаных у спецыялізаваныя, тэматычныя і даследчыя калекцыі. Гэтыя маркі не змясціліся на пяцістах стэндах і некаторыя зборы

давалася паказаць фрагментарна.

Рука мастака любоўна, выразна і правільна адлюстравала ў гэтых мініяцюрах гісторыю нашай Радзімы ад штурму Зімягя ў кастрычніцкія дні 1917 года і да нашых дзён.

Аб багаці і шматграннасці калекцый дае ўяўленне тэматыка некаторых збораў:

«Жыццё і дзейнасць Ул. І. Леніна», «СССР — піянер засваення космасу», «Дзеянні навукі на марках СССР», «Савецкая ахова здароўя і медыцына», «Міжнародныя сувязі Савецкага Саюза», «Героі грамадзянскай і Вялькой Айчынай вайны», «Перамога сацыялізма», «Савецкія даследчыкі Арктыкі — Антарктыкі».

Калі пашырыць гэты пералік далей, дык дзевяццацца ўпамінуць больш за дзевяцца назваў розных калекцый. Не было такой вялькой падзеі ў жыцці Савецкага Саюза, міма якой прайшла б савецкая філатэлія.

З вялікім мастацкім густам яна здолела паказаць нашы гарады і прыродныя багаці, велічныя помнікі дойлідства, адлюстравала ў той ці іншай ступені гісторыю культуры, навукі, тэхнікі. Уласцівай філатэліі моваю мастацкай мініяцюры яна апавядае пра жыццё іншых народаў, пра іх вялікіх дзеячоў.

Выпускі савецкіх марак прысвечаны Шэкспіру і Сервантэсу, Дантэ і Русо, Вальтэру і Рамэну Ралану, Пастэру і Эжэну Пацье — аўтару «Інтернацыянала». Сюжэты многіх марак — жыццё і поспехі сацыялістычных краін, В'етнам, які змагаецца, новая Афрыка.

Міжнароднае значэнне маркізма-ленінізма ярка падкрэслена ў серыях, прысвечаных Марксу і Энгельсу, выдатным партыйным і дзяржаўным дзеячам сацыялістычных краін.

Маркі, маркіраваныя канверты са штэмпелямі спецыяльнага гашэння, стэнды з філатэлістычнай літаратурай, паштовыя мастацкія блокі — словам, усё тое, з чым мае справу філатэліст, прадстаўлена на гэтай выстаўцы з максімальнай паўнатой, з каментарыямі, якімі забяспечаны многія калекцыі. Тут не толькі ўсе савецкія маркі, выпушчаныя з 1918 года да нашых дзён (а іх каля трох тысяч шасцісот), але і мноства паштовых мініяцюр іншых краін, прысвечаных поспехам Савецкага Саюза за 50 гадоў.

Апрача савецкіх калекцыянераў, у выстаўцы прынялі актыўны ўдзел філатэлісты Балгарыі і ГДР, Польшчы, Венгрыі, Кубы і дэмакратычнага В'етнама, Чэхаславакіі, Румыніі, МНР.
В. ВОЙНАУ,
(АДН).

Г у м а р

Натарыус чытае завяшчанне блізім нябожчыка: «Будучы пры здаровым розуме, усе грошы я патраціў да смерці».

— Што б ты зрабіла, калі б выйграла 200 тысяч?
— Палічыла б іх.

— І памятай, сыноч: чаму навучыўся — таё, ніхто ад цябе не адбярэ.
— Але ж ніхто не адбярэ і таго, чаму не навучыўся.

— Ты мяне любіш? Снажы ты нахаеш мяне? Моцна кахаеш?
— Я табе снажу, ці яшчэ кахаю цябе, калі ты снажаш, для чаго пытаешся!

Госць: — Афіцыянт, што вы мне прынеслі? Гэта чай ці кава? Пахне, як нафта!
Афіцыянт: — Значыцца, гэта кава. У нас чай пахне шніпінарам.

Размова дзвюх сябровак:
— Ты свайго мужа любіш?
— Вядома. Я наогул люблю мужчынаў!

— Прабачце, гэта дом нумар 77.
— Не, гэта нумар 77.
— Цудоўна! Значыцца, я цяперозы.

— У мяне вельмі слабая памяць на лічбы. Адзіная лічба, якую я памятаю — 2 499 662.
— А што яна азначае?
— На жаль, забыўся.

Маці: — Дык ты выходзіш замуж? А я думала, што ў вас толькі лёгкі флірт!
Да чыі: — Ен таксама думаў...

— Вы ездзілі ў Італію?
— Так. Цудоўная краіна! Я аб'ехала яе ўдоўж і ўпоперак.
— А снажыце, калі ласка, ці сапраўды Італія мае форму бота, як на карце?

— Мой муж насвітвае, калі працуе.
— Вы шчасліва! Мой толькі насвітвае.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77

ТЭЛЕФОНЫ:

6-19-31, 6-97-92, 6-18-88, 3-15-15.